

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Henrico Gneznensi Archiepiscopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

ipſos minùs ordinate in eodem negotio ac perperam proceſſiſſe. Quare vos ab ipſis iudicibus ad noſtram audientiam poſtmodum appellatiſtis; licet teſtes qui fuerant ab adverſa parte producti, tam ſuper metu quàm illicita pactione deponere videbantur, eſſent in ſuo teſtimonio ſingulares. Proinde cùm nihil eſſet de alterius intentione probatum, & ex litteris bonæ memoriæ Willelmi Cenomanenſis Epilcopi manifeſtè conſtare, confirmationibus quoque felicis recordationis Eugenij & Alexandri prædeceſſorum noſtrorum Pontificum Romanorum poſtmodum ſubſecutiſtis, ſæpeſatum locum cum pertinentiſ ſuis de conſenſu fratrum habitantium in eodem monaſterio veſtro fuiſſe collatum, & præmiſſus Hamelinus Cenomanenſis Epilcopus modernis temporibus, pro eo quòd loci ejuſdem fratres vitæ ac converſationis extiterant diſſolutæ, duorum confirmationibus Metropolitanorum obtentiſtis, eundem locum de conſenſu fratrum veſtro monaſterio conceſſiſſet, prædicti procuratores veſtri à nobis poſtulabant inſtanter ut ſæpeſatis Fontis Giardi fratribus perpetuum ſilentium imponere dignaremur. Ad hæc autem pars adverſa reſpondit quòd prædictus procurator fratrum de Linceo ſatis erat idoneus ad agendum, cùm reſcriptum illud tam nomine ipſorum de Linceo quàm Fontis Giardi fratrum fuiſſet communiter impetratum; præſertim cùm aſſereretur domus eadem unum corpus, & cauſa inter eos proponeretur communis; allegans illud firmiter non obſtare quòd à parte veſtra extitit tunc objectum, procuratorem dictum, à vobis videlicet conſtitutum, non potuiſſe litem ſuper aliis conſteſtari quæ non fuerant in literis commiſſionis annexa, nec iudices etiam partes ſuas interponere potuiſſe, cùm ad ipſos nequiverit iuriſdictio prorogari. Nam cùm lis per principales perſonas conſteſtata fuiſſet, ſicut in relatione iudicum conſpicitur contineri, nec in litis conſteſtatione nec poſt publicationem teſtium id extitit objectum, nec quòd per procuratorem eundem factum fuerat, à vobis protinus contradictum, huiusmodi objectio debebat frivola reputari. Demum autem ex parte dictorum fratrum Fontis Giardi in modum exceptionis extitit allegatum quòd litteræ præmiſſi Willelmi Cenomanenſis Epilcopi erant falſæ, pro eo ſcilicet quòd ſigillum ejus erat poſitum ex tranſverſo, petens ad id probandum iudices ſibi dari quam exceptionem, quia fruſtratoria vi-

debat, nullatenus duximus admittendam. Nos igitur intellectis hiſ & aliis per prædictum Capellanum quæ à partibus propoſita fuerant coram eo, & habito cum fratribus noſtris diligenti tractatu, vos & monaſterium veſtrum ab impetitione præmiſſorum fratrum Fontis Giardi proſus abſolvimus, perpetuum ipſis ſuper hoc ſilentium imponentes. Donationem verò bonæ memoriæ Guillelmi Cenomanenſis Epilcopi à felicis recordationis Eugenio & Alexandro noſtris prædeceſſoribus confirmatam, necnon & conſeſſionem quam prædictus Hamelinus Cenomanenſis Epilcopus cum aſſenſu fratrum & I. parroci Fontis Giardi fecit, confirmatam poſtmodum à Gaufrido quondam Turonenſi Archiepiſcopo & Iohanne ſucceſſore ipſius, ratam habentes, auctoritate apoſtolica confirmamus & præſentis ſcripti patrocinio communitimus. Decernimus ergo &c. diſſinitionis &c. *uſque incurſurum.* Datum Laterani 11. Idus Iulij, pontificatus noſtri anno quartodecimo.

EPISCOPO ET DECANO
 & Cantori Andegavenſibus.

Cum cauſam quæ inter dilectos filios heremitas Fontis Giardi ex parte una & Abbatem & conventum majoris monaſterij Turonenſis & Iuhellum de Meduana patronum Fontis Giardi Cenomanenſis dioceſis ſuper eodem loco ex altera vertebatur &c. *in eundem ferè modum ut in alia uſque confirmamus.* Volentes igitur ut quòd à nobis eſt ratione prævia diſſinitum debitam obtineat firmitatem, diſcretioni veſtræ per apoſtolica ſcripta mandamus quantum id faciatis auctoritate noſtra firmiter obſervari, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcentes. Quòd ſi non omnes &c. tu, frater Epilcope, cum eorum altero ea &c. Datum ut in alia per totum.

HENRICO GNEZNENSI
 Archiepiſcopo.

Cum Poſnaniennes Canonici electionem quam de dilecto filio magiſtro Paulo celebraſſe noſcuntur auctoritate peterent apoſtolica confirmari, dilectus filius S. Cantor Poſnaniensis Eccleſiæ pro ſe ac procuratorio nomine pro G. ejuſdem loci Præpoſito petitioni huiusmodi ſe oppoſuit, proponendo electionem ipſam fuiſſe poſt appellationem ad nos legitime interpoſitam celebraſſam. Cùm enim ad nos fuerit appellatum ut nonniſi de Eccleſiæ gremio

& in loco tuto electio fieret, supradicti Canonici non solum de persona extranea, verum etiam in loco non tuto, electionem celebrarunt eandem: quia dum dominus terræ, persecutor & impugnator ecclesiasticæ libertatis, in civitate tunc temporis esset præsens, libera ibidem non poterat electio celebrari. Proposuit insuper idem Cantor quod se ac Præposito memorato contemptis, in eadem fuerat electione processum, & electores tunc temporis excommunicationis erant vinculo innodati. Cum enim tu, [Philippo] quondam Episcopo & Decano Posnaniensibus necnon & suffraganeis plerisque præsentibus, V. Cancellarium Posnaniensem in plena synodo vinculo excommunicationis astrinxeris, iidem Canonici diutius communicaverunt eidem, quamquam ipsis non licuerit ignorare sententiam in provinciali Concilio solemniter promulgatam. Sed ad hæc fuit ex adverso responsum quod contra provocationem prædictam nihil fuerat attentatum, cum & de Canonico ipsius Ecclesiæ, & in loco consueto & tuto, videlicet in Ecclesia cathedrali, electio celebrata fuisset. Licet enim Dux in civitate præsens extiterit, nullam tamen vim sive impressionem Canonici intulit, sed pro quibusdam tantummodo preces fudit. Unde tanta in electione usi sunt Canonici libertate quod omisissis his pro quibus Dux preces porrexerat, supradictum magistrum liberè elegerunt. Duo quoque Canonici, qui electioni contradixere præfata, liberè recesserunt sine quibuslibet injuriis & jacturis. Dicitur autem Cantor contemptus non fuerat, ut dicebat, cum, sicut ipsemet proposuit coram nobis, tribus hebdomadibus ante electionem de provincia exiens, iter arripuisset ad sedem apostolicam veniendi, maximè cum juxta confessionem suam, etiam si præsens in provincia tunc fuisset, propter metum Principis ad præfatam nullatenus accessisset Ecclesiam, etiam evocatus. Sed nec Præpositus dicendus erat fuisse contemptus, quem ad electionem Canonici vocaverunt. Sicut enim Lambertus & Matthias Posnanienses Canonici apud sedem apostolicam interposito juramento dixerunt, Geras eorum concanonicus per tres dies ante electionem extitit ad vocandum Præpositum destinatus: qui rediens, in Capitulo constanter asseruit quod Præpositus venire volebat, eò quod ibat in Calis, ubi Capellam & fratrum regimen obtinet, sed consensum & verba sua in ore Decani ponebat, & lo-

Tom. II.

co Præpositi postmodum Decanus elegit. Unde cum Decanus vice ipsius elegerit, ipse per illum præsens intelligitur elegisse. Insuper ad Canonicorum notitiam non pervenerat hæcenus excommunicatio Cancellarij supradicti, de qua nuper iidem Lambertus & Matthias mentionem apud sedem apostolicam audierunt, cum etiam præfatus Episcopus usque ad mortem suam & Decanus usque nunc in ipsius Cancellarij communione permanerent, qui dicuntur in præfata synodo fuisse præsentibus. Sed etsi dictos Canonicos excommunicato communicasse constaret, cum per hoc non nisi minori essent excommunicatione ligati, non ideo esset eis actus legitimus interdictus. In personam quoque prædicti magistri objectum extitit quod excommunicatus erat pariter & perjurus, quia præfatus Dux, non solum in verbo, sed & in crimine communicaverat contra ecclesiasticam libertatem, & quia cum excommunicatis se non communicaturum juraverit, contra proprium veniens juramentum, eidem Duci excommunicato communicare præsumpsit. Fuit insuper propositum contra eum quod ante confirmationem obtentam receperat anulum & baculum pastorem. Pro eo verò fuit responsum ad primum quod præfatus Dux nequaquam communicaverat, nisi tantum in his quæ ad correctionem spectabant ipsius, ut videlicet ab Ecclesiæ persecutione desistens, ad tua mandata rediret. Sed etsi communicasset eidem in aliis, ex eo tamen esset non immerito excusandus quod idem Dux per omnes Ecclesias cathedrales Poloniæ fecerat nuntiari, priusquam in eum excommunicationis sententia promulgata fuisset, se ad sedem apostolicam appellasse. Unde merito potuit opinari quod non fuerit sententia supradicta ligatus, cum & adhuc super hoc controversia ventiletur. Sed nec illud poterat magistro sæpèdicto nocere quod ante confirmationem receperat anulum & baculum pastorem, cum non hoc ex ambitione factum fuerit, sed cautela. Cum enim Dux episcopatum consueverit pro sua voluntate conferre, insignis hujusmodi assignatis, ad hujusmodi consuetudinem immo corruptelam potius abolendam super altare posita fuerunt insignia supradicta, ne ad illa Dux manus extendens, electionem ipsam, quæ ibidem tunc primò celebrata regulariter fuerat, impediret: quæ postmodum magister exinde Decano porrigente recepit, ne Dux illa præcipiens secundum consuetudinem sibi tradere nite-

Zzz ij

retur ab usum. Proposuit insuper dictus Cantor quod cum electionis decretum nobis minimè offerretur, petitioni hujusmodi annuere nullatenus debebamus. Ad quod altera pars respondit ex ejusdem S. confessione constare quod decretum confectum fuerat & oblatum tibi apud Bononiam constituto, à quo ad nostrum examen fuerat idem negotium per appellationem delatum. Supradicti quoque Lambertus & Matthias jurati dixerunt quod viginti unus ex Canonicis Posnaniensibus qui presentes electioni consenserant, subscripserant in decreto, uno tantum excepto, qui recedens proposuit se nolle propter tuam offensam in Capitulo remanere. Contra quod pars altera replicavit quod decretum hujusmodi nullius momenti extitit, cum illo non fuerit sigillo munitum quod Capitulum consuevit habere. Sed ad hoc pars adversa respondit quod etsi sigillo absque litteris uti consueverit Capitulum memoratum, quod non Canonicorum sigillum sed potius jumentorum cauterium videbatur, habito tamen ab ipsis ante electionem de illo innovando tractatu, post electionem extitit innovatum, & sic electionis decretum novo sigillo postea munierunt. His igitur & aliis intellectis quæ utrinque fuere proposita coram nobis, licet electio supradicta suspecta nobis quodam modo prima facie videretur ex eo quod tuum ei favorem impendere noluisse, præsertim cum eò amplius in his & aliis disponamus favorem tibi apostolicum exhibere quò promptius, propria quiete postposita, multis laboribus & periculis te exponis ob defensionem ecclesiasticæ libertatis, quia tamen cum Posnaniensi Ecclesia, quæ in electione prædicta nova cepit libertate gaudere, benignè agere nos oportet, postquam probationibus & allegationibus fuit renuntiatum hinc inde, admonitione multiplici immo districta jussione præmissa, ut idem electus ad libertatem ecclesiasticam conservandam assistere tibi studeat fideliter & devotè, de fratrum nostrorum consilio electionem ipsam sententialiter duximus confirmandam. Quocirca fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus eundem electum devotè tibi obsequi cupientem habens ob nostram reverentiam commendatum, circa eum tempore opportuno quæ ad tuum officium pertinent exequaris. Nos enim tam Posnaniensi Capitulo quam clero & populo civitatis & diocesis Posnaniensis nostris damus litteris in mandatis ut eidem tamquam

electo suo reverentiam & obedientiam exhibentes, ejus intendant salubribus monitis & mandatis. Datum Laterani xvi. Kal. Augusti, anno quartodecimo.

In eundem serè modum scriptum est super hoc Capitulo Posnaniensi. Cum electionem quam de dilecto filio magistro Paulo noscimini celebrasse &c. usque novo sigillo postea communistis. His igitur &c. in eundem serè modum usque confirmandam. Quocirca devotioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus eidem tamquam electo vestro reverentiam & obedientiam exhibentes, ejus intendatis salubribus monitis & mandatis. Nos enim præfato Archiepiscopo litteris nostris injungimus ut eundem electum devotè sibi obsequi cupientem habens ob nostram reverentiam commendatum, circa eum tempore opportuno quæ ad suum officium pertinent exequatur. Datum ut in alia per totum.

In eundem serè modum scriptum est clero & populo civitatis & diocesis Posnaniensis. Cum Posnanienses Canonici electionem &c. in eundem serè modum ut in prima usque confirmandam. Quocirca universitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus eidem tamquam electo vestro &c. sicut in secunda usque in finem. Datum &c.

EPISCOPO SALIMBRIENSI,
& Variensi electo, & Theoderico
Canonico Constantinopolitano.

TAm ex litteris dilectorum filiorum Capituli Nicomedienfis Ecclesiæ quam carissimi in Christo filij nostri illustris Constantinopolitani Imperatoris accepimus quod . . . ejusdem loci electo viam universæ carnis ingresso, iidem Capitulum convenientes in unum, dilectum filium S. ejusdem Ecclesiæ Thesaurarium, sancti Spiritus gratia invocata, elegerunt unanimiter in pastorem; sed cum electionem ipsam à bonæ memoriæ Patriarcha Constantinopolitano petierint confirmari, ipse nihil obiciens quare id fieri non deberet, eandem confirmare penitus recusavit. Vnde cum tam à prædicto Imperatore quam aliis exoratus ipsam hujusmodi adjecta conditione voluerit postmodum confirmare ut sibi partem possessionum ejusdem Ecclesiæ retineret, ipsi deliberatione præhabita id facere penitus recusantes, dictum S. ad sedem apostolicam destinarunt, electionem ipsam auctoritate postulantes apostolica confirmari. Quocirca discretionem vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus si electionem eandem de